

РЕЙ БРЕДЪРИ МАСИНЕЛО ПИЕТРО

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2009

chitanka.info

Нахрани канарчетата, гъските, кучетата и котките. После нави ръждивия фонограф и запя заедно със съскащите „Приказки от Виенската гора“:

*Животът има върхове и падения,
но ти се усмихвай, не въздишай,
не свеждай глава!*

Танцуваше, когато чу спиращата пред магазина кола. Видя как мъжът със сивата шапка оглежда витрината и разбра, че чете надписа, който декларираше с големи неравни букви: „ЯСЛАТА. Всичко е безплатно! Любов и милосърдие за всички!“.

Мъжът прекрачи през прага и спря.

— Господин Масинело Пиетро?

Усмихнатият Пиетро кимна енергично.

— Влизайте. Искате да ме арестувате ли? Да ме хвърлите зад решетките?

Мъжът направи справка с бележника си.

— По-известен като Алфред Флон? — Изгледа сребърните звънчета по ризата на съдържателя.

— Същият! — грейна Пиетро.

Мъжът се чувстваше неудобно. Огледа претъпканото с шумолящи кафези и клетки помещение. През задната врата нахлуха гъски, изгледаха го гневно и се втурнаха обратно навън. Четири папагала мигаха мързеливо от стойките си. Две индийски неразделки цвъртяха тихо. Три дакела се въртяха в краката на Пиетро и с нетърпение очакваха да посегне поне с една ръка да ги погали. На дясното му рамо беше кацнал говорещ скорец с бананова човка, на лявото — нашарена като зебра сипка.

— Сядайте! — пропя Пиетро. — Тъкмо пуснах малко музика. Така се почва нов ден! — Бързо нави преносимия фонограф и отново постави иглата.

— Знам, знам. — Мъжът се разсмя, като се мъчеше да бъде толерантен. — Името ми е Тифани, от областната прокуратура. Получихме много оплаквания. — Махна с ръка към претъпканото магазинче. — Обществено здравеопазване. Всички тези патици, еноти,

бели мишки. Неподходяща зона, неподходящ квартал. Трябва да разчистите.

— Шестима души ми казаха същото. — Пиетро гордо започна да брои на пръсти. — Двама съдии, трима полицаи и самият областен прокурор!

— Бяхте предупреден преди месец, че имате тридесетдневен срок да прекратите тази нередност или да влезете в затвора — надвика музиката Тифани. — Проявихме търпение.

— Аз бях търпеливият — рече Пиетро. — Чаках целия свят да престане с глупостите. Чаках да прекрати войните. Чаках политиците да станат честни. Чаках — ла-ла-ла — агентите на недвижими имоти да се превърнат в добри граждани. А докато чакам, танцувам! — И го показва.

— Но вижте само това място! — запротестира Тифани.

— Не е ли чудесно? Виждате ли моя храм на Дева Мария? — Пиетро посочи към стената. — А онова там е писмо от секретаря на самия архиепископ за добрините, които съм сторил за бедните! Навремето бях богат. Имах имот, хотел. Един човек ми отмъкна всичко, барабар с жена ми. Преди около двайсетина години. Знаете ли какво направих? Инвестирах малкото останали ми средства в кучета, гъски, мишки и папагали, които не променят решенията си и завинаги ти остават приятели. Купих си и фонографа, който никога не е тъжен и никога не спира да пее!

— Това е друга тема — рече Тифани и трепна. — Съседите казват, че такава... в четири сутринта вие и фонографът...

— Музиката е по-добра от сапуна и водата!

Тифани затвори очи и изрецитира научените наизуст думи:

— Ако до довечера не махнете всички зайци, майmunата, папагалчетата и всичко останало, чака ви Черната Мария^[1].

Г-н Пиетро кимаше усмихнато на всяка дума.

— Какво съм сторил? Да съм убил човек? Да съм сритал дете? Да съм откраднал часовник? Да съм сложил под възбрана ипотеката? Да съм бомбардирал град? Да съм стрелял с оръжие? Да съм лъгал? Да съм измамил клиент? Да съм обърнал гръб на Бога? Да съм взел подкуп? Да съм пласирал дрога? Да съм продавал млада плът?

— Не, разбира се, че не.

— Тогава ми кажете, какво съм направил? Посочете ми ясно и точно. Кучетата ми са зли, така ли? Песните на птичките са ужасяващи, а? Фонографът — и той ли е нещо лошо? Добре, тикнете ме зад решетките и изхвърлете ключа. Няма да ни разделите.

Музиката се изви в кресчендо и той запя с нея:

*Тифа-нии! Чуй молбата ми!
Защо не се усмихнеш, не поседнеш,
не бъдеш мой приятел?*

Кучетата заподскачаха, джафкайки радостно.

Г-н Тифани потегли с колата си.

Пиетро почувства болка в гърдите. Все така ухилен, спря да танцува. Гъските се втурнаха вътре и закълваха нежно обувките му, докато той стоеше превит с ръка на сърцето.

По обед Пиетро отвори четвъртинка домашно приготвен унгарски гулаш и се подкрепи. Поспря и докосна гърдите си, но познатата болка беше изчезнала. След като приключи с храненето, излезе да погледне през високата дървена ограда на задния двор.

Ето я и нея! Госпожа Гутиерес, ужасно дебела и шумна като джубокс, говореше със съседни в отсрещния край.

— Мила госпожо! — извика господин Масинело Пиетро. — Довечера отивам в затвора! Спечелихте войната. Давам ви сабята си, сърцето си, душата!

Госпожа Гутиерес прекоси тежко двора.

— Какво? — попита тя, сякаш не можеше да го види или чуе.

— Вие казахте на полицията, полицията каза на мен, а аз се изсмях! — Размаха ръка с два щръкнали пръста. — Надявам се да сте щастлива!

— Не съм се обаждала на никаква полиция! — възмутено рече тя.

— Ах, госпожо Гутиерес, ще напиша песен за вас!

— Някой друг трябва да го е направил — настояваше тя.

— И когато днес тръгна към затвора, ще имам подарък за вас — поклони се Пиетро.

— Казвам ви, че не съм била аз! — извика тя. — Вие и цапнатата ви уста!

— Поздравявам ви — искрено рече той. — Вие сте добросъвестна гражданка. Цялата мръсотия, шум и шантави работи трябва да се разкарат.

— Вие... ах, *вие!* — Не намери какво повече да каже тя.

— Танцувам за вас! — пропя той и се прибра с валсова стъпка.

Късно следобед сложи червената си копринена бандана^[2], огромните златни обеци, червения пояс и синята жилетка със златните ширити. Надяна тесните бричове и обувките с катарамии.

— Хайде! Една последна разходка? — каза на кучетата си и излязоха от магазинчето. Пиетро мъкнеше преносимия фонограф под мишница и се мръщеше от тежестта му — стомахът и тялото му не се чувстваха добре от известно време, нещо не беше наред. Не можеше да вдига тежко с предишната лекота. Кучетата щъкаха около него, папагалчетата надаваха шумни крясъци на рамото му. Слънцето се бе снишило над хоризонта, беше прохладно и тихо. Той гледаше всичко, сякаш го вижда за първи път. Казваше добър вечер на всекиго, махаше, отдаваше чест.

На сергията за хамбургери остави фонографа да вие и съска върху един стол. Хората се обръщаха да го гледат как се гмурва в песента и изскача на повърхността, сияещ от смях. Щракаше с пръсти, тактуваше с крак и подсвиркуваше тихо със затворени очи, докато симфоничният оркестър се рееше през Щраус. Кучетата се подредиха в редица пред него. Папагалчетата изпърхаха на земята. Той се въртеше на място и виждаше размазаните лица на стреснатата, но отзивчива публика.

— Пръждосвай се! — рече продавачът на хамбургери. — Това тук да не ти е операта?

— Благодаря ви, добри приятели! — Кучета, музика, папагалчета и Пиетро изчезнаха в нощта, сподиряни от нежните звуци на звънчетата.

На ъгъла той запя на небето, на новоизгрелите звезди и на октомврийската луна. Поя вечерен ветрец. От сенките го гледаха усмихнати лица. Пиетро отново намигна, усмихна се, засвири, завъртя се.

*За милосърдие, за бедните!
Ах, щастие, ах, благодат!*

И видя всички лица, надничащите лица. И смълчаните къщи с техните смълчани обитатели. И докато пееше, се запита защо е последният певец на света. Защо никой не танцува, не отваря уста, не намига, не стъпва наперено, не ликува? Защо светът е така смълчан, със смълчани къщи и мълчаливи лица? Защо хората гледат, а не танцуват? Защо всички са зрители, а той — единственият изпълнител? Защо са забравили онова, което той винаги е помнил? Домовете им — мънички, заключени, притихнали. Неговата къща, неговото магазинче, неговата Ясла — съвсем различна! Изпълнена с чуруликане и птичи песни, с шумолене и шепот на лапи, козина и онзи звук, който издават примигващите в тъмното клепачи. Фонографът му не спира в полунощ, в два, в три, в четири сутринта, самият той пее със зейнала уста, открито сърце, затворени очи, напълно изключил света — всичко е само звук. А ето че сега е сред къщи, които се заключват в девет, заспиват в десет и се събуждат чак на сутринта след дълги часове дрямка. А вътре хора, на които им липсва само траурната лента на входната врата.

Понякога, докато тичаше покрай тях, те си спомняха за момент. Понякога изписукваха един-два тона или потропваха несъзнателно с крак, но най-често единственото им движение бе да бръкнат в джобовете си за петаче.

Навремето, помисли си Пиетро, навремето имах много петачета, много долари, много земя, много къщи. И всичко изчезна, а аз си изплаках очите и се вцепених като статуя. Дълго време не можех да помръдна. Убиха ме на място, все вземаха и вземаха. И реших, че никога вече няма да позволя да ме убият отново. Но как? Какво имам, което хората могат да вземат, без да ми причинят болка? Какво мога да им дам, а да си остане мое?

Отговорът, разбира се, беше — дарбата.

Дарбата ми! — помисли си Пиетро. Колкото повече я раздаваш, толкова по-добра става, толкова повече расте. Хората с дарба трябва да се грижат за света.

Огледа се. Светът беше пълен със статуи, досущ като него навремето. Толкова много хора вече не могат да помръднат, не знаят дори как да започнат да се движат в която и да било посока, назад, напред, нагоре или надолу, защото животът ги е жилил, хапал, зашеметявал и блъскал, докато изпаднат в мраморно мълчание. А щом не могат да се движат, някой трябва да го прави вместо тях. Ти, Пиетро, трябва да се движиш. А и така не се налага да поглеждаш назад към онова, което беше, към случилото се с теб и към статуята, в която се бе превърнал. Така че продължавай да тичаш и се мъчи всякак да наваксаш за всички онези със здрави крака, които са забравили как се тича. Тичай сред застиналите паметници с хляб и цветя. Може би ще се раздвижат колкото да се наведат, да докоснат цветята, да сложат парченце хляб в пресъхналите си уста. А ако викаш и пееш, може някой ден дори да заговорят, а накрая и да допеят песента с теб. Хей! — викаш ти, пееш и танцуваш и може би от твоя танц краката им ще изпукат, ще се размърдат и затреперят, а може би някой далечен ден заради твоя танц и те, сами в стаите си, ще затанцуват в огледалото на собствените си души. Не забравяй — навремето и ти беше изсечен от лед и камък като тях, готов да бъдеш изложен на показ в стъклена витрина. Но тогава изкрещя и запя вътре в себе си, а едното ти око примигна! Сетне и другото! После пое дъх и извика гръмко: „Живот“, размърда пръст и крак и полетя обратно в експлозията на живота!

Оттогава да си спирал да тичаш?

Нито за миг.

Сега изтича в някакъв жилищен дом и остави бели бутилки мляко край непознати врати. Спря при сляп просяк на забързана улица и внимателно сложи сгъната банкнота във вдигнатата му чашка — толкова тихо, че дори пръстите-антени на стареца не усетиха дара. Пиетро продължи да тича нататък. Вино в чашата, а той не знае... ха!... но после ще пие! И както тичаше с кучетата, с пърхащите по раменете му птици и подрънкващите звънчета по ризата, той остави цветя пред вратата на старата вдовица Виланазул, а после спря край топлатата витрина на хлебарницата.

Собственичката го видя, махна и излезе на прага с гореща поничка в ръка.

— Приятелю — рече тя, — де да имах твоята енергия.

— Мадам — призна той, захапа поничката и кимна с благодарност, — само духът ми позволява да пея! Защото е над материята! — Целуна ръката ѝ. — Сбогом.

Докосна алпийската си шапка, направи още няколко танцови стъпки и внезапно се строполи.

— Трябва да останете в болницата за ден-два.

— Не. На себе си съм. И не можете да ме вкарате в болница, освен ако не се съглася — рече Пиетро. — Трябва да се прибирам. Чакат ме.

— Добре — отвърна докторът.

Пиетро извади изрезките от джоба си.

— Вижте. Снимки от съда, заедно с любимците ми. Кучетата ми тук ли са? — с внезапна тревога извика той и се огледа загрижено.

— Да.

Кучетата шаваха и скимтяха под леглото. Папагалчетата кълвяха доктора всеки път щом ръката му посегнеше към гърдите на Пиетро.

Докторът прочете изрезките.

— Хей, бива си ги.

— Пях за съдията, не можеха да ме спрат! — рече Пиетро със затворени очи, наслаждавайки се на суматохата, на бръмченето, на оживлението. Главата му се клатушкеше леко. Потта се лееше по лицето му, размазваше грима, черните сажди се спуснаха в тънки струйки от веждите му, разкривайки белите косми. Ярките му бузи потекоха на ручейчета, оставяйки след себе си бледа кожа. Докторът попи розовото с памуче.

— Пристигнахме! — обади се шофьорът.

— Колко е часът? — Докато задните врати на линейката се отваряха, Пиетро хвана доктора за китката и погледна златния му часовник. — Пет и половина! Нямам много време. Всеки момент ще дойдат!

— По-спокойно. Добре ли сте? — Докторът му помогна да запази равновесие на хлъзгавата улица пред Яслата.

— Чудесно — смигна му Пиетро и го ощипа по ръката. — Благодаря ви.

Линейката си замина, а той отключи Яслата и топлите миризми на животните се смесиха около него. Други рошави кучета скочиха да го лизнат. Гъските се заклатушкаха към него и закълваха глезените му, докато не го накараха да затанцува от болка, след което се отдалечиха победоносно, крякайки като клаксони.

Погледна пустата улица. Всеки момент, да, всеки момент. Взе неразделките от стойките им. Излезе в притъмнелия двор.

— Госпожо Гутиерес!

Когато тя закри с туловището си луната, Пиетро постави птичките в тлъстите ѝ ръце.

— За вас, госпожо Гутиерес!

— Какво? — Тя примижа към нещата в ръцете си, като ги обръщаше. — Какво?

— Грижете се добре за тях! — каза той. — Хранете ги и ще ви пеят!

— Какво да правя с това? — зачуди се тя. Погледна небето, него, птичките. — Ох, моля ви. — Беше като в небрано лозе.

Пиетро я потупа по ръката.

— Знаем, че ще бъдете добра с тях.

Задната врата на Яслата се затръшна.

През следващия час даде едната от гъските на господин Гомес, втората на Фелипе Диас и третата на госпожа Флориана. Един папагал отиде у господин Браун, бакалина по-нагоре по улицата. А кучетата, едно по едно и с голяма мъка, раздаде на минаващите деца.

В седем и половина се появи кола и направи две обиколки на квартала, преди да спре. Най-накрая г-н Тифани се появи на прага и надникна вътре.

— Виж ти — рече той. — Виждам, че се отървявате от тях. Половината ги няма, а? Ще ви дам още един час, щом съдействате. Така ви искам.

— Не — каза г-н Пиетро, загледан в празните кафези. — Повече няма да давам.

— О, чакайте малко — рече Тифани. — Нали не искате да идете в затвора заради няколкото останали животинки. Нека моите момчета ви помогнат да ги изкарате...

— Затворете ме! — отсече Пиетро. — Готов съм!

Наведе се и взе под мишница фонографа си. Огледа се в напуканото огледало. Саждите бяха отново на мястото си, белите косми бяха изчезнали. Огледалото се носеше в пространството, горещо, изкривено. Той започваше да се рее, краката му едва докосваха пода. Беше трескав, езикът му изведнъж стана дебел. Чу се да казва:

— Да вървим.

Тифани разпери ръце, сякаш да му препречи пътя. Пиетро се наведе, като се олюляваше. Последният лъскав кафяв дакел се сви в ръката му като малка мека гума, розовото му езиче го ближеше.

— Не можете да вземете кучето — невярващо рече Тифани.

— Дори до управлението ли? Само за из път? — попита Пиетро. Вече се чувстваше уморен. Умората беше във всеки пръст, във всеки крайник, в цялото тяло, в главата.

— Добре — отстъпи Тифани. — Господи, само правите нещата по-трудни.

Пиетро излезе от магазинчето с куче и фонограф под мишница. Тифани взе ключа.

— Ще разчистим животните по-късно — каза той.

— Благодаря, че не го правите, докато съм тук — отвърна Пиетро.

— Ох, за Бога — промърмори Тифани.

Всички бяха излезли на улицата и гледаха. Пиетро разтръска кучето към тях като човек, който току-що е спечелил битка и тържествува.

— Сбогом, сбогом! Не знам накъде отивам, но вървя по пътя си! Това е един много болен човек. Но ще се върна! Тръгвам!

Разсмя се и махна с ръка.

Качиха се в полицейската кола. Пиетро остави кучето до себе си и нагласи фонографа в скута си. Нави го и постави иглата. Той засвири „Приказки от Виенската гора“, докато колата се отдалечаваше.

От двете страни на Яслата нощта беше тиха в един след полунощ, спокойна в два, смълчана в три и така оглушително безмълвна в четири, че всички съседни примигнаха, надигнаха се в леглата си и се заслушаха.

[1] Затворническа кола — Б.пр. ↑

[2] Bandana (исп.) — стилин аксесоар за глава — подплатена или не кърпа, която обикновено се завързва отзад — Б.ред. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.